

Stopperiga lugemiskontroll on ajast ja arust

KRISTEL KIRSS

"Meil on homme koolis lugemiskontroll," teatas 2. klassis õppiv Annika õhtul oma vanematele. Tüdruk oli ärevil, sest nende lugemisoskust pidavat kontrollima võõras õpetaja.

Mõne päeva pärast tõi laps koju paberilehe, kus olid kirjas kogu klassi laste lugemiskiirus ja hinne selle eest. Enamiku lugemiskiirust oli õpetaja hinnanud kolme, nelja või viiega, mitu last aga olid saanud ühe või kahe.

Haridusministeeriumi peaesperdi Ene Kulderknupu sõnul on selline stopperiga lugemiskiiruse mõõtmine põhjendamatu. "Sellist meetodit kasutati kümnekond aastat tagasi," selgitab Kulderknup. "Kuna kontrollimise käigus tehti vigu ning meetodit kritiseeriti palju, on nüüdseks leitud ka sobivamaid viise 1.–2. klassi laste lugemise kontrollimiseks."

Kulderknupu sõnul on algklassides parim aeg kujundada teatud lugemiskiirus. Vastasel korral läheb raskeks 4.–5. klassis, kus aeglane lugemine hakkab takistama edasijõud-

mist.

Peaesperdi hinnangul on tähtis, et kahes esimeses klassis pakuks lugemine mõnu. "Emakeele tund peaks tekitama huvi nii lugemise kui ka raamatute vastu," lausub Kulderknup.

Ka Püüsi põhikooli 2. klassi õpetaja Valkna peab stopperiga lugemiskiiruse mõõtmist ammugi ajalukku kuuluvaks. "Laste lugemiskiirust mõõdeti koolis viimati nõukogude ajal," meenub õpetajale. "Teises klassis lugemiskiirust taga ajada pole mõtet. Kui laps veel teab, et keegi tuleb kontrollima, siis võib ta muretseda hakata ning lugemine kukubki rabeledalt välja."

Ene Valkna hindab lugemiskiirusest tähtsamaks, et 8–9-aastased loetud mõistaksid.

Õpetaja Valkna on kindel, et laste lugemiskiirus muutub soravamaks siis, kui loetud raamatute hulk suureneb. Püüsi kooli 2. klassi õpilased pidid juba möödunud suvevaheajal lugema raamatuid ning pidama lugemispäevikut. Sel õppeaastal loevad need lapsed mõni päev nädalas lisaks lugemikule looksi raama-

tust "Meie keel". Tunnis viib õpetaja läbi ka lugemisharjutusi.

Emakeele tundides annab õpetaja Ene Valkna alati õpilastele aega tekstiga tutvumiseks. Esmalt loevad lapsed jutukese vaikselt läbi. Seejärel vastatakse küsimustele, pärast loevad lapsed teksti ette. "Teen kõike rahulikult, et lapsed ei peaks pabistama," ütleb Ene Valkna.

Pelgulinna keskkooli 3. klassi õpetaja Krista Savitsch lausub, et tema klassi õpilased läbivad kevadel lugemiskontrolli, nagu programm ette näeb. "Ma kavatsen rääkida ka lastevanematega," ütleb Krista Savitsch. "Veel pole teada, kuidas seda tuleb läbi viia. Et õpilased ees ootavaga paremini kohaneksid, peame lastega ka aja peale lugemist harjutama."

1. ja 2. klassis Pelgulinna keskkooli õpetaja veel aja peale lugemist ei harjutanud. "Võõrast teksti lasin neil küll ette lugeda, kuid andsin loetu kohta hinnanguid, mitte ei pannud hindeid," ütleb ta. "Hinde peale lugesid õpilased lugemikutekste ning hinne saadi lugemise oskuse, soravuse ja ilmekuse eest."